

הישיבה המאה ארבעים ושבע (קמ"ז)

ביום רביעי, י"ד באלול התש"ם (26 באוגוסט 1980), בשעה ארבע אחה"צ בבית האקדמיה בירושלים.

הנוכחים: החברים האדונים ש' אברמסון (יו"ר), ז' בן-חיים, ע' אורנו, א' אבן-שושן, א"א אורבך, ש' אירמאי, א' דותן, נ' ברגרין, ש' מורג, א' מירסקי, ד' סדן, גב"ע צרפתי, ח' רבין, י' רצהבי, י' שבטיאל, מ' שלי.

התנצל: הא' ע' איתן.

סדר היום: א. ברכות והודעות

ב. דו"ח על ארגון המזכירות המדעית

ג. הקמת ועדה לבדיקת סדרי עבודת המליאה והשתתפות החברים

ד. הקמת ועדה לבחירת חברים חדשים

ה. בחירת חבר האקדמיה

ו. בחירת חבר מנהלה

ז. שונות

א.

הא' אברמסון (היו"ר): הנשיא הא' בן-חיים גמר את שנת השבתון וישוב לעבודתו הרשמית ב-1 בספטמבר, אע"פ שלמעשה עסק בעבודה היומיומית באקדמיה גם בשהותו בהר"הצופים.

אני מברך את שני חברי האקדמיה, האדונים מווג ורבין, ששבו מקונגרס העברית בפולין.

אני מברך את הא' אירמאי להיבחרו לחבר כבוד של האקדמיה בבגליה.

אני מברך את הא' צרפתי שנהיה סבא לשלושה נכדים בשבוע אחד.

ועד הפרסומים דן בהצעה לפרסם את ספרו של פרופ' ייבין "מסורת הלשון העברית המשתקפת בניקוד הבלוי" והמליץ לפני מנהלת האקדמיה על הוצאתו לאור.

ב.

הא' אברמסון: שינויים אישיים במזכירות

בירושלים ובחיפה חלו שינויים אישיים במזכירות המדעית. הא' מדן שעבד באקדמיה יותר משלושים שנה הגיע לגיל פרישה כעובד מדינה. הוא פרש מעבודתו כמזכיר מדעי וימשיך לעבוד ב"לשונונו לעם" וב"לשונונו".

זכינו למצוא אישה בעלת ניסיון רב בעבודה, שתמלא את מקומו של הא' מדן כראש המזכירות המדעית. הד"ר הדסה שי, מרצה באוניברסיטת בן-גוריון, הסכימה לבוא ולרכז את פעולות המזכירות המדעית. בשלב זה, ההתקשרות עמה היא לשנים התשמ"א והתשמ"ב.

אנו מקווים כי עבודת המזכירות לא תסבול בגלל פרישת הא' מדן, ומאחלים לד"ר שי ברכה והצלחה לעבודה פורייה.

בחיפה פרש לפנסיה מר בן-נון, שריכז את עבודתה של הוועדה המרכזית למונחי הטכנולוגיה, ואת מקומו יתפוס מר יעקב לוי, שמכיר ויודע יפה את עבודת המזכירות. מר בן-נון ימשיך להיות מועסק באופן חלקי, ובמקומו תבוא מועמדת הבקיהא בבילוגיה ובמחשבים.

בהזדמנות זו אנו שולחים ברכת רפואה שלמה לעובדת לשעבר של היחידה בחיפה, הגב' אידה קפלן.

בתל-אביב, הלשכה התארגנה יפה בבית שברחוב ביאליק, אם כי עדיין אנו מקווים, כי פעם נוכל לשוב ולהשתלב בבית-ביאליק עצמו.

ג.

הא' בן-חיים: תקנון האקדמיה שנכתב ונתאשר לפני עשרות שנים לא חזה את ההתפתחויות הצפויות בפעולותיה ובפעילותה של האקדמיה. חלק מהחברים משתתפים בוועדות ובפעילות האקדמיה מעבר למה שהם חייבים וחלק פחות או בכלל לא. מאז רבתה העבודה עד מעבר ליכולת ולפי מה שהיה מקובל, שכל חבר חייב להשתתף בשתי ועדות (שאף זה איננו עונה על צורכי העבודה), מה גם שיש הרבה חברים מלאים ויועצים שאיכזבו את התקוות שתלו בהם ואינם משתתפים. אנשים מועטים מאוד בין חברי האקדמיה נושאים בעול הכבד והיומיומי של האקדמיה. אם רוצים שהאקדמיה תמלא את משימותיה לפי המוטל עליה יש צורך לרדת לשורש הבעיה ולשנותה.

הא' אברמסון: אין דיי כוח עבודה לאקדמיה - לא בעובדים שכירים ולא בחברים מתנדבים ויש לפני האקדמיה משימות רבות. אני מבקש אפוא לתת את הדעת לנושא זה בזמן הצעה ובחירת חברים חדשים. אני מציע למנות שני חברים מלבד הנשיא וסגנו, כדי לבחון את התקנון וסדרי העבודה של האקדמיה לפי הצרכים והמשימות.

הא' אירמאי: (1) אי פרסום "זיכרונות האקדמיה" במשך עשר שנים הוא עניין רע, שכן הם הדוקומנט החוקי שנותן לגיטימציה לעבודת האקדמיה ומתאשר ע"י השר. (2) השתתפות חברי האקדמיה בפעילות הוועדות בחיפה היא בעיה קשה. אני מבקש להטות חסד למועמדים לחברות מחיפה ולשקול אם יוכלו לשאת בעול העבודה המדעית השחורה.

הא' בן-חיים: פרסום ההחלטות אכן מפגיר, אבל תוקף ההחלטות הוא באישור היו"ר והמליאה - ותוקפן קיים.

הא' רבין: לפני ישיבת הבחירה אני מבקש שיסבירו מטעם ההנהלה את החשיבות והצורך בבחירת מועמדים-חברים מחיפה.

הא' אברמסון: חשוב שיהיו המלצות לנגד עיני הוועדה שבדקת את רשימת המועמדים ורצוי שתהיה הכרזה לפני הבחירות על החשיבות של בחירת מועמדים מחיפה.

הא' אורנן: מעמד האקדמיה נחלש בעיני הציבור, והיא מצטיירת כגוף אטי ומסורבל שלא מדביק את צורכי החברה בתחום העברית. רצוי אפוא שישיבות המליאה תהיינה תכופות יותר.

הא' בן-חיים: בדיוני הכנסת היה הד גדול והישג גדול לאקדמיה ולפעולותיה. ראוי שהוועדה שתוקם תיתן דעתה לשאלה אם יכולה האקדמיה לרתום עצמה לקצב גידול המונחים בציבור ואם עליה לעשות זאת.

הא' שלי: אין לערבב בדיקת תקנון ובדיקת סדרי עבודה פנימיים של האקדמיה, וצריך לעגן אחרת את ההליכים של קביעת מונחים. היום ההליך לאישור מונח יכול להימשך למעלה משנה וחצי.

הא' מורג: אין הגדרה מדויקת של תחומים ונושאים שבהם תעסוק הוועדה.

הא' אברמסון: הוועדה תדון בדרכי העבודה בכל תחומי פעולתה של האקדמיה.

הא' דותן: הוועדה תציע, לפי הבנתה, הגדרה של דרכי העבודה שלדעתה על האקדמיה לאמץ.

הא' אורבך: כדאי להרכיב ועדה ולהגדיר במדויק את כתב הסמכות שלפיו תפעל; יש שתי בעיות: (1) איך להגדיל את מספר המשתתפים בעבודת האקדמיה, (2) העברת החלטות באקדמיה על מונחים מבוקשים. אני מציע שאלו יוגדרו בתפקידי הוועדה וייקבע לה מועד סביר להגשת המלצות שינוסחו בכתב ויובאו לפני המליאה.

הא' מירסקי: יש דברים שהם ברורים מלכתחילה בלי כל ועדות: הגדלת מספר העובדים ודאי שתחיש את קצב העבודה; יצירת ועדות חדשות והגדלת מספר החברים ודאי שיקדמו את העבודה הטרימינולוגית. אך יש צרכים אחרים שנחוץ לעסוק בהם.

הרי השיבושים החותרים תחת אשיות הלשון לא רק בניבים אלא גם בצירופים הם דבר יום ביומו; ההבחנות הולכות ופוחתות מיום ליום, ויש לתת על כך את הדעת, ולהתאים לכך את המבנה ואת הקצב של עבודת האקדמיה.

הא' סדן: הא' שלי נגע בעיקר הדבר שקשור לאקדמיה, שהחברים נבחרים לכל חייהם. הלשון השתנתה כולה במרוצת השנים, ואני מכיר חברים שחוגגים שלושים וחמש שנים להיעדרותם משיבות האקדמיה... נוצר זלזול בקיום החלטות המליאה ע"כ שלא מפרסמים זיכרונות ופרוטוקולים בעתם.

עקרון הבחירה הוא מעל ומעבר לחסד שנרצה לעשות לתקנת העבודה בחיפה, למרות כל ההבנה למצבם. צריך לברר גם אם "לשונונו לעם" צריך להיות כל כך מצומק ו"לשונונו" כל כך תפוח, ולהיפך. אם עושים ארגון מחדש צריך לעסוק בכל הסעיפים התקנוניים.

הא' דותן: אני מציע לדון במליאה בנושאים רחבי היריעה שהעלה הא' סדן ולהצטמצם בהנחית הוועדה לנושאים שהעלה הא' אורבך.

הא' בן-חיים: יכול להיות שיש מקום למנות חברים שיש להם סמכות חברתית ציבורית לדון ולהכריע בצרכים. אני תומך בהצעת הא' אורבך ומציע שהמלצות הוועדה יוגשו עד 1 בינואר 1981, לפני המליאה.

הא' רבין: אני מזהיר מוויכוחים כלליים במליאה. הוועדות פועלות בקצב סביר פחות או יותר. חומר הוועדות שמשתהה חודשים רבים הוא זה המסתין לאישור המליאה. אני מציע קודם סדר ושינוי בדרכי עבודת המליאה.

הא' אירמאי: אני מסכים שעבודת המליאה תתייעל או על ידי הארכת משך הישיבות, או על ידי ויתור על הרצאות מדעיות במליאה, או על ידי מינוי קבוע של סגן לכל יו"ר ועדה.

הא' צרפתי: יש לבדוק את יעילות עבודת המליאה בחומר שהוגש לה ושינויים שערכה בו.

הא' אברמסון: הוועדה תציע את סדר העדיפות שלה.

הוחלט פה אחד לקבל את הצעת הא' אורבך להסדרת עבודת המליאה. חברי הוועדה שנבחרו הם: הנשיא, סגן הנשיא והאדונים אורנו, אירמאי, איתן ודוהן.

ד.

הוחלט פה אחד לבחור את האדונים בלאו, דוהן, מירסקי ורבין לחברי הוועדה לבחירת חברים חדשים.

ה.

הא' בן-חיים: לפני עשרים שנה הועלתה מועמדותם של האדונים איתן ומדן לחברות באקדמיה והייתה התנגדות עקרונית לבחור חבר שהוא גם שכיר. וכבר אז החליטה המליאה לזכות אותם בזכות הצבעה בישיבות כמו חבר.

מועמדותו של הא' מדן עלתה פעמים אחדות, ושוב לאחרונה. והואיל וידענו שהוא יפרוש בקרוב, החליטה הוועדה, למרות ההמלצות לבחור בו, להמתין עד לפרישתו. עתה, משפרש אנו מציעים לבחור בא' מאיר מדן לחבר האקדמיה.

הא' מ' מדן נבחר פה אחד לחבר האקדמיה ללשון העברית.

ו.

בחירת חבר מנהלה: הא' בלאו נבחר ב-12 קולות.

ז.

הא' שלי: מה גורלו של דו"ח הוועדה לעברית בת ימינו?

הא' אברמסון: המנהלה קיימה כמה ישיבות ודנה בדו"ח הוועדה. החברים יקבלו את ההצעה המלאה של הוועדה לעברית בת ימינו.

הא' אורבך: ראוי להביא למליאה את הצעת הוועדה כלשונה ולצרף אליה את כל ההצעות וההחלטות של המנהלה. אם המליאה מקימה ועדה, חייבות ההמלצות שבדו"ח והתוצאות להימסר ללא עיכוב לחברי המליאה.